

Træk fra Hjarup kirkes historie

Hjarup sogn og kirke

I 1231 nævnes stedet som Hjarthorp. Kirken nævnes første gang i 1280. Erik Nielsen. Saxehage, Hjarup mark, havde oppebåret tiende fra 5 kirkesogne, deriblandt Hjarup sogn. Erik Nielsen var i gæld til Ribe Bispestol, og i denne forbindelse nævnes Hjarup kirke i Ribe Oldemor.

Kirken fik senere følgende ejere: Koldinghus, Trøjborg og Østerbygård indtil kirken i 1912 blev selvejende. Kirken er i den katolske tid viet til S. Laurentius .

Bygningshistorie

Kirken var i 1868 i meget dårlig tilstand, og den var for lille til menigheden. Kirken blev meget ombygget. Skibets og korets nordside blev bevaret, resten blev ommuret, man anvendte det gamle materiale. Skibet blev forlænget med 5, 5 m. mod vest og skibets ret store bredde på 10,9 m. blev uændret. Blytaget blev solgt og det nye tag blev skifertag. I østgavlen sidder der buede kvadre fra en apsis, der var nedrevet før 1868. Ombygningen foretoges ved arkitekt L.A.Winstrup. Det indre af kirken præges af en restaurering ved arkitekt J. K. Jepsen, Kolding i 1956-57.

Ældste billede af kirken og den gamle indgang

Inventar

På alteret er der et smukt træskærearbejde fra o.1475_1500, en krucifiksgruppe. Den Korsfæstede med Maria Jesu moder og apostelen Johannes ved siderne. Figurene har antagelig tidligere været i en korbuekrucifiksgruppe. I Nogle figurer fra Hjarup kirkes tidligere altertavle findes på Koldinghus museum, det er de 12 apostle og 4 helgenfigurer, det er

Det gamle alterparti

også meget smukt arbejde.

Døbefonden har sikkert samme alder som den oprindelige romanske kirke. Kummen er uden udsmykning. På foden er hugget svage relieffer i to ud af fire felter. I det ene felt antagelig et trekloverblad og det andet måske livstræet. Dåbsfadet er skænket til kirken omkring 1725.

Prædikestolen er fra 1761 og er noget ændret i 1817. Lydhimmelen er antagelig ældre end prædikestolen. Lysekronerne er fra 1957, men ombygget i 1986. Kirken har eget kalk og disk skænket af dronning Margrethe den første, men de er formodentlig forsvundet under svenskekrigen. Nuværende kalk er fra 1729 og disk fra 1734, de er antagelig fra D. H. Buchs værksted i Kolding. Alterkanden er fra 1928. Oblatæske, porcelæn fra Bing og Grøndal 1862. Alterstagerne vurderes til at være fra 1500 tallet. De løse værdigenstande er uden for gudstjenestetiderne opbevaret i boks.

Det nuværende orgel er med 7 stemmer, et manual og pedal, bygget af Marcussen og søn Aabenrå i 1971. Stolestaderne er fra 1956. Farvesætning i kirken ved E. Trier. Egetræsofferbøssen er formodentlig fra 1600 tallet, istandsat i 1969 af tømrer Hans Chr.

Det gamle orgel før 1971

Hansen.

Gulvstager af smedjernen er forarbejdet og skænket til kirken af kirkevæрге og smedeme-ster Johs. Sørensen i 1968.

Klingpungen fra o.1750 er istandsat i 1970 er-
ne af Marie Kjeldsen.

Kirkeklokken, der bruges, er ophængt i en klokkestabel på kirkegården. Klokken er støbt hos Eisbouts i Holland i 1979 , den har føl-
gende indskrift fra Sl. 89 v. 1: "Om Herrens nåde vil jeg evigt synge". Klokken i klokke-
buen bruges ikke mere. Der er 2 gravminder fra henholdsvis 1613 og 1645, de er indmuret i vestmuren. I modsætning til prangende epi-
tafier er det beskedne plader i kalksten, men med en kort og saglig indskrift.

Det ældste billede af kirkens indre (omkring 1920)

Træk fra Hjarup præstegårds historie

Hjarup præstegård rangerer efter sagkyndi-
ges udsagn blandt de smukkeste og bedst
bevarede bindingsværkspræstegårde i Dan-
mark.

Sognepræst Jens Petersen Welling skriver i
en indberetning i 1690, at præstegårdens
bygninger blev afbrændt af polske krigsfolk i
1659. Både han og hans forgænger i embe-
det boede i en af de gårde, der var blevet
skånet for ødelæggelse under svenskekrig-
gen.

Det blev Wellings søn, sognepræst Peter Be-
ring, han havde taget sin moders slægts-
navn , der i 1707 kunne indberette, at han
med store bekostninger og besværinger hav-
de bygget præstegården.

I tiden efter enevældens indførelse blev det
bestemt, at en præstegårds bygninger skulle
være præstens private ejendom. Det var der-
for pastor Berings opgave at skaffe midler til
at bygge præstegården efter ødelæggelsen.
Det er et imponerende byggeri, han fik ud-
ført. Huset har 15 fag, alt er lavet i meget

svært egetømmer, meget af tømmeret er
fuldkantet og på 13 tommer. Der er en meget
fin tømmerkonstruktion i gavlene, især i nord-
gavlen.

I en del af rummene er loftet af meget brede
egeplanker, særligt i konfirmandstuen.
Spærene i tagkonstruktionen er også af eg.
En del af dem passer sammen fire og fire
skåret ud af een stamme. Præstegården vi-
ser, hvordan man byggede stuehuse til no-
genlunde store gårde og præstegårde om-
kring 1700 tallet. I Indtil 1875 var Hjarup præ-
stegård bolig for præsterne i embedet for
Hjarup_Vamdrup sogne. Derefter for Hjarup
som selvstændigt sogn indtil 1922, da pastor
Tiemroth gik på pension.

Pastor Dam, Seest blev konstitueret i embe-
det. Fra 1931 til 1980 var Hjarup anneks til
Seest sogn. Boligen blev lejet ud.
Selvom boligen af Nationalmuseet var blevet
fredet i klasse A, blev vedligeholdelsen bety-
delig ringere end for andre bygninger i sog-
net.

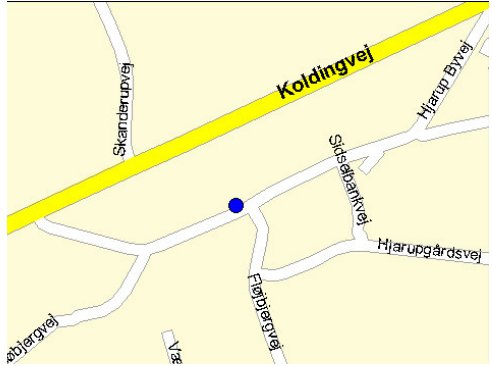
1980 er boligen igen i brug til sit oprindelige formål som præstebolig.

Præstegården under restaureringen

Omkring 1960 var menighedsrådet indstillet på at der skulle findes udvej til at få boligen istandsat.

Finanseringen kom i orden med tilskud fra Fællesfonden (Kirkeministeriet), Carlsbergs mindelegat, Det særlige bygningssyn (Nationalmuseet), Fonden til landskabs_ og bygningskulturs bevarelse og tilskud fra Hjarup kommune + lån i stiftsmidlerne og sparekassen.

Under ledelse af arkitekt Engqvist fra Nationalmuseet blev bygningen restaureret i 1965-66, pris ca. det samme som det ville koste at bygge 4 parcelhuse på 120 m2. Fra

Her ligger Hjarup kirke og præstegård

Folderen er redigeret 2003 af sognepræst Niels Peder Nielsen efter et oprindelig forlæg udført af afdøde tidligere menighedsrådsformand Johannes Friis.

Hjarup præstegård, som den ser ud i dag